

RÄKNEKURS

FÖR

SEMINARIER OCH ELEMENTARLÄROVERK,

FRAMSTÄLD GENOM

RÄKNE-EXEMPEL

AF

L. C. LINDBLOM,

ADJUNKT VID FOLKSKOLELÄRARINNESEMINARIET I STOCKHOLM.

I.

HELA TAL OCH DECIMALBRÅK.

STOCKHOLM,

FÖRFATTARENS FÖRLAG.

Stockholm,
tryckt hos A. L. Normans Boktryckeri-Aktiebolag, 1879.

Företal.

Denna räknekurs är, liksom den i början af året utkomna, förnämligast för folkskolor afsedda räknekursen, en exempelsamling, närmast utarbetad för seminarier samt elementarläroverk för både gossar och flickor.

Utom uppgifter i hela tal och bråk samt dessas praktiska tillämpning, innehåller den lättare fysiska och geometriska räkneuppgifter, lättare eqvationer samt utdragning af kvadrat- och kubikrötter.

Räknekursen är fördelad i 2 häften, hvaraf i det första behandlas hela tal och decimalbråk jemte deras tillämpning på sorter. Det innehåller nära 4000 räkneuppgifter, deribland flere hundra med sorter tillhörande metersystemet.

En mindre samling muntliga öfningar förekomma i början af hvarje räkneseätt, ehuru dessa ej på långt när äro tillräckliga, emedan ett mångdubbelt större antal behöfvas, om lärjungarne skola vinna färdighet i s. k. hufvudräkning. De skriftliga öfningarna med hela benämnda tal komma omedelbart efter de muntliga öfningarna, emedan deraf finnas åtskilliga, som kunna användas till muntliga öfningar, om man så vill. Fastän exempelantalet i inledningen kanske synes mången stort, är det dock ej tillräckligt, utan behöfva flere muntliga ex. gifvas. — Metersystemet och dess förhållande till vårt nu gällande bör ock behandlas i de muntliga uppgifterna med hela tal, hvarvid de enklaste tal skola användas för att uttrycka förhållandet mellan sorterna i de olika systemen. Genom förbiseende finnas inga sådana införda förr än i afd. LXXV, och böra derfor ex. derur tagas för att användas såsom muntliga uppgifter i multiplikation och division i hela tal.

Exemplen i hela tal och decimalbråk hafva delats i 2 kurser. Till den första kursen i hela tal höra afd. I, III, IV, VI, VIII, IX,

XI, XIII, XIV, XVI, XVIII, XIX, XXI, XXII och XXIV samt många tal i afd. XXVI—XXX. Der förekomma blott tal mindre än 1000. *Denna kurs bör fullständigt genomgås före räkning af de öfriga afdelningarnas ex.* — Till första kursen i decimalbråk höra de afdelningar, i hvilka talen hafva blott 2 decimaler.

För att skärpa barnets uppfattnings- och tankeförmåga förekomma så få förklaringar som möjligt. Derför hafva ledfrågor gifvits vid de svårare exemplen; därför hänvisas till likartade räkningar, der så ansetts behöfligt; derfor hafva här i allmänhet inga regler gifvits, utan barnen böra dels af exemplen, dels genom besvarande af de frågor, som finnas framställda i sammanhang med dem, och genom lärarens ledning angifva regeln för räkningen. På några ställen hafva dock af flere skäl regler blifvit angifna. Särskildt gäller detta om hela tals uppdelning i faktorer samt om vissa delar af inledningen till läran om allmänna bråk samt i de sista afdeln.

Vid förvandling från nu gällande sorter till sorter i meter-systemet och tvärt om hafva flere decimaler medtagits än som många gånger är nödvändigt, i synnerhet då det är fråga om lägre sorter. Men detta har skett för att uppöfva färdigheten att räkna med decimaler samt äfven för att erhålla så noggrant resultat som möjligt.

I nära sammanhang med denna räknekurs stå de »**Metodiska anvisningar för räkneundervisningen**», som snart utkomma.

Ehuru jag väl inser, att anmärkningar kunna göras mot detta arbete, vill jag dock hoppas, att det skall befinnas användbart oaktadt bristerna; och är jag tacksam för de meddelanden och på sak gående anmärkningar, som göras antingen offentligt eller enskildt.

Stockholm i Aug. 1879.

L. C. Lindblom.

Hela tal.

Inledning.

I. 1. Huru många öreslantar utgöra a) 1 tioöreslant? b) 6, c) 8, d) 3, e) 2, f) 7, g) 5, h) 9 tioöreslantar?

2. Huru många öreslantar gälla lika mycket som 5 tioöringar och 3 ettör.? 3 tioör. och 5 ettör.? 6 tioör. och 1 ettör.? 2 tioör. och 8 ettör.? 7 tioör. och 9 ettör.? 8 tioör. och 6 ettör.?

3. Huru många enkronor äro lika med 2 tiokr.? 4 tiokr.? 7 tiokr.? 3 tiokr. och 5 enkr.? 6 tiokr. och 4 enkr.? 8 tiokr. och 6 enkr.? 9 tiokr. och 9 enkr.?

4. Huru många tioöreslantar gälla lika mycket som a) 10 ettöreslantar? b) 20, c) 40, d) 90, e) 80, f) 50 ettöreslantar?

5. Huru många tiokronor gälla så mycket som 30 enkr.? 60 enkr.? 50 enkr.? 90 enkr.? 70 enkr.?

6. För huru många tiokr. och enkr. kan köpas lika mycket som för 12 kr.? 15 enkr.? 22 enkr.? 58 enkr.? 96, 74, 43, 85, 98 enkr.?

7. Huru många tioöringar och ettöringar äro lika med a) tretton ettör.? b) 29 ettör.? c) 46 ettör.? d) sju-tioåtta ettör.? e) 81 ettör.? f) sextio ettör.?

8. Då 10 tum är 1 fot, huru många fot utgöra 50 tum? 60 t.? 30 t.? 80 t.?

9. Huru många fot och tum utgöra 16 t.? 24 t.? 43 t.? 89 t.?

10. Emedan 1 meter är 10 decimeter, huru många decimeter utgöra a) 2 meter? b) 3 meter? c) 7 meter? d) 8 meter? e) 6 meter?

11. Huru många decimeter utgöra a) 1 meter och 3 decimeter? b) 3 meter och 1 decimeter? c) 4 meter 9 decimeter? d) 5 meter 7 decimeter?